

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่ม ต่อพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ที่เป็นโรคติดสุรา ในโรงพยาบาลบ้านธิ จังหวัดลำพูน เปรียบเทียบผลก่อนและหลังได้รับโปรแกรม และหลังสิ้นสุดโปรแกรม 2 สัปดาห์ กลุ่มตัวอย่างได้มาจากกลุ่มตัวอย่างที่มารับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพที่คลินิกบำบัดสุรา โดยมีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดจำนวน 11 ราย เก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 4 มิถุนายน ถึง 13 กรกฎาคม พ.ศ.2550

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) เครื่องมือในการดำเนินการศึกษา ได้แก่ โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มแอลกอฮอล์สำหรับผู้ที่เป็นโรคติดสุราวัยผู้ใหญ่ ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการนำไปสู่การกระทำพฤติกรรมของแบนดูรา (Bandura, 1997) ซึ่งได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน และผ่านการทดลองใช้กับผู้ที่เป็นโรค ติดสุราที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 2 ราย เพื่อประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมและระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม 2) เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินพฤติกรรมการดื่ม AUDIT (Alcohol Use Disorders Identification Test [WHO]) และแบบประเมินอาการถอนพิษสุรา AWS (Alcohol withdrawal Scale [Saunders]) ทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 และ 0.84 ตามลำดับ ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 11 ราย เข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่ม จำนวน 7 ครั้งๆ ละ 90 นาที สัปดาห์ละ 2 ครั้งและสัปดาห์สุดท้ายจำนวน 1 ครั้ง รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์โดยผู้ศึกษารวม 3 ครั้ง คือ ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม สิ้นสุดการเข้าร่วมโปรแกรมทันที และหลังสิ้นสุดการเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพรรณนาและการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวเมื่อมีการวัดซ้ำ (One-way repeated measures ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า

1. คะแนนพฤติกรรมการดื่มของผู้ที่เป็นโรคจิตสุรากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มภายหลังสิ้นสุดโปรแกรมทันที ต่ำกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. คะแนนพฤติกรรมการดื่มของผู้ที่เป็นโรคจิตสุรากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มภายหลังสิ้นสุดโปรแกรม 2 สัปดาห์ ต่ำกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. คะแนนพฤติกรรมการดื่มของผู้ที่เป็นโรคจิตสุรากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่ม ภายหลังสิ้นสุดโปรแกรม 2 สัปดาห์ ไม่แตกต่างจากหลังสิ้นสุดโปรแกรมทันที

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนในการปฏิเสธการดื่มแอลกอฮอล์ สามารถทำให้ผู้ที่เป็นโรคจิตสุรา ลดพฤติกรรมการดื่มได้ ดังนั้นควรสนับสนุนให้มีการใช้โปรแกรมนี้ในการให้การช่วยเหลือผู้ที่เป็นโรคจิตสุรา โดยเสนอต่อผู้บริหารเพื่อกำหนดเป็นนโยบายและแผนเพื่อการปฏิบัติและบุคลากรในทีมสุขภาพโดยเฉพาะพยาบาล ควรนำไปใช้ในการช่วยเหลือผู้ป่วยกลุ่มนี้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาติดตามผลการบำบัดในระยะยาว เช่น 1 เดือน 3 เดือน 6 เดือน และ 1 ปี เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการหยุดดื่มแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง
2. ควรมีการศึกษายกยผลต่อ ในผู้ดื่มแอลกอฮอล์กลุ่มอื่น เช่น กลุ่มดื่มแบบเสี่ยง (hazardous drinking หรือ risky drinking) กลุ่มดื่มแบบมีปัญหา (harmful drinking) และกลุ่มผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยอื่นเช่น ในวัยรุ่นหรือในผู้ที่เป็นโรคจิตสุราเพศหญิง
3. ควรมีการศึกษายกยผลต่อในกลุ่มผู้ใช้สารเสพติดชนิดอื่น เช่น บุหรี่